

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Майя НІКОЛАСВА)

» *Вересень* 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

«Виробнича практика» (назва навчальної дисципліни)

Для студентів факультету міжнародних відносин, соціології та політології

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

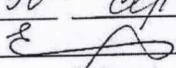
Спеціальність: 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна / наукова програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (назва ОПП)

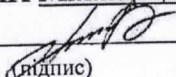
Робоча програма «Виробнича практика». Одеса: ОНУ, 2022. 13 с.

Розробник: Андрій МАЛАХІТІ, ст. викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від "30" серпня 2022 р.
В.о. зав. кафедри (Оксана ШІГОВСЬКА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

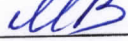
 (Ірина МАКСИМЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

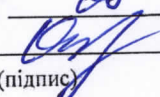
Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від "30" 08 2022 р.
Голова НМК (Олег ХОРОШИЛОВ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від "25" 08 2023 р.
Завідувач кафедри (Оксана ШІГОВСЬКА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від "29" 08 2024 р.
Завідувач кафедри (Шіговська Окс.)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Опис навчальної дисципліни «Виробнича практика»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 4,5 годин – 135	Галузь знань <u>29 міжнародні відносини</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <i>Перший (бакалаврський)</i>	Обов’язкова / Дисципліна вільного вибору	
		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	
		Тривалість тижнів	
		3	
		Лекції	
		Не передбачено	
		Практичні, семінарські	
		Не передбачено	
		Лабораторні	
		Не передбачено	
		Самостійна робота/ Індивідуальні завдання	
Форма підсумкового контролю			
Залік			

1. Вступ

Навчальна програма виробничої практики укладена відповідно до освітньо-професійної підготовки бакалаврів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Практика здобувачів є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття кваліфікаційного рівня і набуття здобувачами професійних навичок та вмінь. Вона є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в Університеті і проводиться на сучасних підприємствах та організаціях. Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача Університету та фахівця від бази практики.

Виробнича практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення, отримання здобувачами достатнього обсягу практичних знань і умінь, відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик бакалавра.

Робоча програма виробничої практики містить мету і завдання, компетентності та програмні результати навчання, терміни проведення, зміст діяльності здобувачів вищої освіти, вимоги до звіту та звітної документації з практики, порядок підведення підсумків, критерії оцінювання тощо.

Робочі програми практик розробляються науково-педагогічними працівниками випускових кафедр, розглядаються на їх засіданнях. Затвердження робочих програм практик здійснюється до початку навчального року, в якому вони проводяться.

Робоча програма практики підлягає обов'язковому перезатвердженню у випадку внесення до неї змін і доповнень, а також у випадку затвердження нової наскрізної програми практики.

Практика є невід'ємним компонентом програми освіти. Навчально-методичні матеріали розробляються залежно від цілей та завдань виробничої практики. Комплекс методичного супроводу та формування професійних компетентностей у ході практики включає насамперед розробку робочих програм. Зміст робочих програм практики включає такі пункти, як-от:

- цілі та завдання проходження практики;
- місце практики у структурі освітньої програми;
- результати проходження практики (перелік сформованих компетентностей, отримані знання, вміння та навички);
- структура та зміст практики (обсяг, терміни проходження та форма проміжної атестації);
- зміст етапів практики: підготовчий, виробничий, аналітичний, заключний.

Ефективним є включення різних форм проведення практики, а саме контактної роботи. Контактна робота включає:

- настановну конференцію (групову консультацію/організаційні збори), яка передбачає видачу здобувачам вищої освіти щоденників практики, а також іншої документації та доведення до відома здобувачів інформації про порядок проходження та дати прибуття до профільної організації, права та обов'язки під час проходження практики, вимоги щодо ведення щоденника практики та складання звіту з практики, порядок захисту звіту з практики;
- індивідуальну роботу здобувачів з керівником практики (у тому числі, індивідуальні консультації);
- індивідуальну роботу здобувачів з керівником практики від профільної організації (у тому числі, індивідуальні консультації);
- рефлексивний аналіз навчально-виробничої діяльності щодо осмислення її результатів та перспектив застосування сформованих компетентностей у майбутній професійній діяльності.

2. Мета та завдання «Виробничої практики»

Метою виробничої практики є закріплення, поглиблення і застосування у практичній і професійній діяльності знань, навичок та вмінь, отриманих здобувачами під час навчання; створення позитивної динаміки у виробничих процесах і отримання досвіду з прийняття самостійних рішень під час роботи; формування і набуття практичних навичок з виробничої діяльності; формування досвіду креативної творчої діяльності з організації виробничого процесу; увиразнення інтелектуальних особливостей здобувачів та їхнього творчого потенціалу, навчання бакалаврів плануванню та організації робочого часу, здатності працювати в колективі, спираючись на дотримання професійної етики; розвиток умінь реферування та анотування оригінальних текстів суспільно-політичної, економічної, соціальної, загальнокультурної тематики; формування у бакалаврів перекладацької свідомості й професійно значущих якостей майбутніх фахівців-міжнародників, перекладачів.

Завданнями виробничої практики є:

- ознайомлення бакалаврів з умовами професійної діяльності за фахом;
- формування професійного ставлення до роботи та особистісного зростання майбутніх фахівців із міжнародних відносин;
- вироблення навичок професійного спілкування;
- створення умов для розвитку у здобувачів елементів державного мислення;
- формування умінь кваліфіковано і правильно будувати свою діяльність у галузі міжнародних відносин, вільно володіти усними і письмовими формами літературної української мови, крім того професійно користуватися іноземними мовами – англійською, арабською, китайською, новогрецькою, турецькою, японською тощо;
- досягнення певного рівня культури професійної діяльності;
- отримання базових навичок самостійного ведення дипломатичної, організаційно-адміністративної, а також зовнішньоекономічної і науково-дослідницької діяльності в сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;
- відпрацювання навичок підготовки довідково-інформаційних матеріалів у галузі економіки, внутрішньої й зовнішньої політики держав, що мають відношення до першої й другої мови, а також України та інших країн;
- створення умов задля зацікавленості щодо підвищення своєї професійної підготовленості;
- визначення напрямку подальших наукових та прикладних досліджень;
- підвищення професійної майстерності задля прояву здібностей на шляху до фахового самовдосконалення.

Процес проходження виробничої практики спрямований на формування елементів таких **компетентностей**, як-от:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні фахові компетентності (СК):

СК05. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК09. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих завдань і проблем.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Очікувані результати навчання (РН).

У результаті стажування здобувачі вищої освіти мають:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН6. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та глобальному рівнях.

3. Організація проведення виробничої практики

Здобувачі вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

Можливими базами виробничої практики здобувачів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» можуть бути такі центри, організації, установи, як-от:

- Центр міжнародних досліджень ФМВПС ОНУ імені І. І. Мечникова;
- Центри досліджень мови та культури ФМВПС ОНУ імені І. І. Мечникова (Центр досліджень арабської мови та культури, Китайський культурний центр, Центр досліджень новогрецької мови та культури, Центр досліджень турецької мови та культури, Центр досліджень японської мови та культури);
- Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва Одеської обласної державної адміністрації, згідно з укладеними угодами;
- Департамент зовнішньоекономічної діяльності та європейської інтеграції Одеської обласної державної адміністрації, згідно з укладеними угодами;
- Курси іноземних мов, згідно з укладеними угодами, закордонні й вітчизняні, офлайн і онлайн тощо;
- Міжнародні організації та неурядові громадські організації, фонди тощо;
- Посольства і консульства (в тому числі почесні консульства).

Підприємства, організації, установи, які є базовими, повинні відповідати таким вимогам, як-от:

- наявність структур, що відповідають освітнім програмам (спеціальностям і спеціалізаціям), за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті;
- можливість надати кваліфіковане керівництво практикою здобувачів вищої освіти;
- можливість надання здобувачам вищої освіти на час практики робочих місць;

- можливість надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- можливість подальшого працевлаштування випускників Університету;
- наявність житлового фонду (за необхідністю).

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням з керівництвом Університету, обирати базу практики і пропонувати її для використання за умови її повної відповідності вимогам щодо баз практики і доцільності.

При зарахуванні здобувачів вищої освіти на штатні посади під час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства. На здобувачів вищої освіти, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

Виробнича практика проводиться з відривом від навчання та безпосередньо пов'язана з майбутньою професійною діяльністю. З огляду на певні особливості та специфіку приймаючих установ і організацій, що запросили для стажування здобувачів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», керівники виробничої практики від навчального закладу (куратори) та керівники від баз практики (керівники підрозділів/департаментів/центрів) мають скоординувати свою співпрацю. Зокрема, керівники мають ознайомити здобувачів з їхніми обов'язками, з робочим графіком, вказати на необхідність суворого дотримання на базі практики правил охорони праці і протипожежної безпеки з обов'язковим проходженням ними інструктажів (попереднього і на кожному конкретному місці праці) тощо.

Тривалість практики визначається із розрахунку 1,5 кредити (45 годин) на тиждень. Залежно від конкретних умов, термін проведення виробничої практики може змінюватися в межах семестру. Залежно від епідеміологічної ситуації, військового стану та інших надзвичайних обставин проведення практики може здійснюватися у змішаній формі, із використанням дистанційних технологій (онлайн). Зміни затверджуються Наказом ректора по університету.

4. Зміст «Виробничої практики»

Зміст виробничої практики на третьому курсі передбачає такі види діяльності, здійснювані здобувачами у ЗВО, організаціях і відомствах, що запросили або прийняли їх для підвищення кваліфікації, як-от:

1. Виступ у якості експерта з історії, культури і мови, з питань зовнішньої й внутрішньої політики країни, що вивчається;
2. Пошук і складання довідково-інформаційного матеріалу по окремих регіонах країни, що вивчається або даної, за дорученням педагога зарубіжного ЗВО, у разі навчання на відповідних мовних програмах, керівника підприємства (відділу, організації, відомства тощо), що прийняло здобувачів, або куратора практики від кафедри міжнародних відносин/кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій ФМВПС Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
3. Здійснення усного і письмового перекладу різного типу документів, статей і доповідей з української мови англійською і першою мовою або навпаки;
4. Підготовка узагальнюючих доповідей, есе, рефератів тощо за темою, аналізуючи вітчизняну, зарубіжну літературу і першоджерела;
5. На базі ФМВПС ОНУ імені І. І. Мечникова на останньому тижні виробничої практики у призначений час організовується підсумкова конференція, на якій за участю керівників, викладачів і приймаючої третьокурсників/третьокурсниць організації, кожен здобувач-практикант/кожна здобувачка-практикантка доповідає про виконану роботу протягом стажування за фахом;

6. Здобувачі вищої освіти звітують, передаючи заповнені ними щоденники практики і супроводжуючи їх відгуками керівників практики від приймаючих організацій, а у разі навчання на закордонних мовних програмах, додають копії сертифікатів про закінчення відповідних курсів;
7. Наприкінці підсумкової конференції здобувачам вручаються атестаційні листи з оцінкою їхньої роботи, професійних даних і якостей, виявлених у період виробничої практики.

5. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

7. Самостійна робота/Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри і видається кожному здобувачу вищої освіти. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати конкретні умови та можливості підприємства, організації, установи, відповідати як потребам виробництва, так меті і завданням освітнього процесу. Окрім того, індивідуальне завдання має спиратися на здатності та рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти. Враховуючи специфіку практики, замість індивідуальних завдань може складатися і затверджуватися індивідуальний план роботи практиканта/практикантки.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма;
2. Силабус навчального курсу «Виробнича практика». Одеса, 2022. 8 с.;
3. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, роздатковий матеріал, матеріали з Інтернету, навчальні відеоматеріали);
4. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки, робочі зошити, банк завдань для здійснення формуючої, розвивальної, регулюючої та мотивуючої індивідуалізації);
5. Матеріально-технічне забезпечення (аудиторні аудіовізуальні технічні засоби навчання: комп'ютер з колонками, електронна дошка, проектор);

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою здобувачів вищої освіти забезпечують відповідні кафедри, які здійснюють наступні заходи:

- беруть участь у розробці наскрізних програм практики і при необхідності доопрацьовують їх у відповідності до внесення змін в освітні програми;
- визначають бази практик, узгоджують з ними кількість здобувачів вищої освіти, які приймаються на практику, складають відповідну заявку, яку подають до навчального відділу для укладання угод;
- розробляють тематику індивідуальних завдань на період проведення практики;
- організують проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань практики за участю керівників практики;
- здійснюють керівництво і контроль за проведенням практики;
- повідомляють здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедри;

- подають до деканів, навчального відділу (завідувачу практик) звіти про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

10. Форми та методи контролю. Методи оцінювання. Підбиття підсумків практики

У разі наявності на базах практики установленого режиму праці, можливого контролю часу початку та закінчення роботи, правил ведення поточних записів, ведення щоденника з практики і складання підсумкового звіту з практики здобувачів необхідно поінформувати про вказане до початку проходження практики.

Керівник практики за необхідності:

- контролює готовність баз практики та проводить до прибуття здобувачів-практикантів підготовчі заходи;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктажу про порядок проходження практики, надання здобувачам-практикантам потрібних документів (направлень, програм, щоденників практики, календарних планів, індивідуальних завдань, методичних рекомендацій щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює Університет;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження, згідно з програмою;
- контролює забезпечення належних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу практик для затвердження проректором з науково-педагогічної роботи, який / яка відповідає за цей напрям роботи, письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення.

Викладач-керівник практики від кафедри:

- розробляє тематику індивідуальних завдань, яка враховує передбачувані теми курсових і дипломних робіт;
- узгоджує з керівником практики від підприємства (закладу, організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- відслідковує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок надання звітів про практику;
- приймає захист звітів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, атестує їх і виставляє оцінки в заліковій книжці;
- здає звіти здобувачів про практику на кафедру.

Попередня оцінка виставляється за результатами перевірки керівником від кафедри звіту про проходження виробничої практики. Остаточна оцінка за практику виставляється за результатами захисту. Під час захисту здобувач має продемонструвати здобуті знання і вміння, застосовувати їх під час відповіді на запитання.

Звіт про проходження виробничої практики оцінюється за національною і за 100-бальною шкалою та за системою ECTS. Під час розрахунку підсумкової оцінки враховуються всі види діяльності здобувача, які визначені викладачем для оцінювання.

Оцінки «**відмінно**» заслуговує бакалавр, який в процесі практики та підготовки звіту виявив усебічне, систематичне та глибоке знання навчального матеріалу, успішно виконував практичні завдання, передбачені програмою, засвоїв нормативно-правові засади роботи бази практики, підготував та своєчасно подав на кафедру систематизований і повний звіт за результатами практики з аргументованими висновками.

На оцінку «**добре**» заслуговує бакалавр, який у процесі практики та підготовки звіту виявив знання основного навчального матеріалу, виконував практичні завдання, передбачені програмою, засвоїв основні нормативно-правові засади роботи бази практики. У звіті за результатами практики були допущені незначні помилки, виклад недостатньо систематизований та послідовний, висновки доказові, але містять окремі неточності.

Оцінки «**задовільно**» заслуговує бакалавр, який в процесі практики та підготовки звіту виявив знання основного навчального матеріалу у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, виконував завдання, передбачені програмою, ознайомлений з нормативно-правовими засадами роботи бази практики. У звіті за результатами практики були допущені істотні помилки, виклад недостатньо систематизований та послідовний, висновки недостатньо аргументовані.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється бакалавру, який в процесі практики та підготовки звіту виявив прогалини у знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. У звіті за результатами практики не розкрито зміст виконуваних робіт та специфіки функціонування бази практики.

Критерії оцінювання самостійної роботи / виконання індивідуальних завдань

<i>Вид діяльності за вибором керівника практики</i>	<i>Мінімальна кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
Презентація (доповідь)	5	Відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Есе	5	Здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	5	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Реферат	5	Бакалавр продемонстрував глибокі теоретичні та практичні знання з міжнародних відносин.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

№ п/п	Етапи оцінювання практики	Бали
1	Установча конференція: ознайомлення здобувачів з робочою програмою практики, з рейтинговою системою оцінювання, отримання	10

	індивідуального завдання, складання та узгодження індивідуального графіку проходження виробничої практики.	
2	Ознайомлення з базою практики, інструктаж про порядок проходження практики, інструктаж з техніки безпеки та попередження нещасних випадків.	10
3	Відвідування бази практики, ведення щоденника, виконання індивідуальних завдань (презентація/доповідь, есе, практичне завдання тощо), підготовка звіту.	20
4	Оцінка проходження практики на підприємстві (оцінює керівник практики від бази практики).	30
5	Підсумкова конференція/залік: захист звіту (оформлення звіту з практики, оформлення щоденника практики оцінюється керівником практики від кафедри).	30
	Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Вимоги до звіту

Після закінчення виробничої практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та свого індивідуального завдання. Форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими Університетом, зазначеними в робочій програмі практики (щоденник практики, характеристика тощо), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Звіт має містити відомості про виконання здобувачами усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у програмі практики.

Протягом виробничої практики, що триває 3 тижні, здобувачі вищої освіти мають щодня вести свої щоденники практики. Після закінчення практики заповнені щоденники здаються керівнику практики. Керівник має прочитати щоденники і написати свої відгуки про результати стажування здобувачів, поставивши відповідні оцінки. Виставлені оцінки також заносяться до відомості.

Загальний звіт з навчального підрозділу має бути поданий до навчального відділу у встановлений термін, але не пізніше, ніж за 2 тижні після закінчення практики (Додатки 8 і 9).

Звіт з проходження виробничої практики складається з:

- заповнених щоденників практики;
- сертифікатів про навчання на мовних курсах або наказів / листів;
- характеристик, підписаних керівниками практики від університету і баз практики (підрозділів/департаментів/центрів), в яких стажувалися здобувачі, завірені печатками підприємств (установ, закладів тощо). Форми звітних документів затверджуються відповідною кафедрою і мають бути наведені у додатках до методичних матеріалів, які надаються здобувачам;
- усіх виконаних письмових робіт (доповідей, есе, рефератів тощо);
- стислих звітів про практику/стажування.

Формою підсумкового контролю успішності проходження практики є залік. Звіти про практику перевіряються і затверджуються керівниками практики від бази і навчального закладу. Звіти і щоденники практики зберігаються протягом трьох років.

Звіти захищаються здобувачами вищої освіти у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практиками спеціальності, викладачі-керівники практики від кафедри та (за можливістю) керівник від бази практики. Комісія приймає залік у здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті протягом перших десяти днів після закінчення практики. Захист практики, яка проходить улітку – протягом перших 10 днів вересня.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, вважається таким, що не виконав вимоги навчального плану.

Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, йому надається можливість пройти практику повторно через рік. Можливість повторного проходження практики через рік надається і здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Результат заліку за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписом голови комісії і враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні Вченої ради структурного підрозділу не менше одного разу протягом навчального року.

13. Рекомендовані джерела та інформаційні ресурси

Основна література

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти : Закон України № 392-20 від 18.12.2019 р. : **набуття чинності 16.01.2020 р.** *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20>
2. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України № 239 від 25.03.2020 р. : **редакція від 29.11.2023 р.** *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239-2020-%D0%BF#Text>

3. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11.03.2020 р. : **редакція від 27.04.2023 р.** *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text>
4. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України № 286-р від 23.02.2022 р. *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80?find=1&text=%D0%9F%D1%80%D0%BE+%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%83+%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83+Covid#Text>
5. Виробнича практика 3 курс бакалаврату : метод. вказівки щодо проходження виробн. практики для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр» спец. 291 «Міжнар. відносини, сусп. комунікації та регіон. студії» / уклад.: А. В. Малахиті, О. В. Сніговська. Одеса : Астропринт, 2024. 22 с.

Додаткова література

1. Про охорону праці : Закон України № 2694-ХІІ від 14.10.1992 р. : **поточна редакція від 01.01.2025 р.** *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р. : поточна редакція від 20.12.1994 р. *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
3. Методичні рекомендації по складанню програм практики студентів ВНЗ України. Київ, 1996 р.
4. Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах : Лист Міністерства освіти і науки України від 26.02.2010 р. № 1/9-119. *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text
5. Положення про проведення практики студентів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Затверджено на засіданні Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова, протокол № 5 від 25 січня 2011 р.
6. Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва: Розпорядження № 970-р від 07.11.2012 р. : редакція від 26.09.2020 р. *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/970-2012-%D1%80#Text>
7. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / МОН України Державна наукова установа Інститут інноваційних технологій і зміну освіти. Київ, 2013. 27 с. URL : https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2018/03/recom_IZO.pdf
8. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. : **редакція від 01.01.2025 р.** *Законодавство України : інформ.-пошук. система* / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
9. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Затверджено на засіданні Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова, протокол № 4 від 23 грудня 2014 р.

10. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. : **редакція від 01.01.2025 р.** Законодавство України : інформ.-пошук. система / Верх. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>

Електронні ресурси

1. Положення про проведення практики студентів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Оновлена редакція. Затверджено рішенням Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова, протокол № 3 від 25.10.2020 р. URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya_praktika2020.pdf
2. Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти в Одеському національному університету імені І. І. Мечникова (Оновлена редакція). Затверджено рішенням Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова, протокол № 3 від 25.10.2022 р. URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya_praktika2022.pdf
3. Педагогічна і виробнича практика студентів. URL : https://pidru4niki.com/19240701/pedagogika/pedagogichna_virobnicha_praktika_studentiv